

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 187 | Tarih 15-21 Ocak, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 97 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

18 Ocak: Türkiye'nin kuzeydoğusundaki Erzurum ilinde yaşayan ve eğitim gören 20 yaşındaki üniversite öğrencisi Onur Selim Y. kendini boruya asarak hayatını kaybetti.

18 Ocak: Erzurum Oltu Cezaevi'nde kanser tedavisi gören hasta mahpus Abdullah Varışlı, 16 Ocak 2024 tarihinde tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

15 Ocak: 16. Çukurova Kitap Fuarı'nda Nergiz Yayınları'nın tanıtım afişi, "Milli Eğitime Darbe" kitabından rahatsız olan Adana Valisi'nin talimatıyla kaldırıldı.

15 Ocak: Engelliweb sitesindeki 14 Kasım 2023 tarihli bir içerik ve EngelliWeb projesinin X hesabındaki bir paylaşım, Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

17 Ocak: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim vaadi olan "Türkiye'nin Yüzyılı" nı hedef aldığı iddia edilen bir öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından işten çıkarıldı ve memuriyetten atıldı.

18 Ocak: Türkiye birinci lig kulübü Başakşehir, Hamas militanlarının elindeki rehinelere serbest bırakılması çağrısında bulunan bir sosyal medya mesajını yeniden paylaşan İsraili orta saha oyuncusu Eden Kartsev'in sözleşmesini Perşembe günü feshetti.

18 Ocak: Türkiye'nin güneydoğusundaki Diyarbakır'da bir mahkeme, Mayıs ayında terör suçlamasıyla tutuklanan Dicle Fırat Gazeteciler Cemiyeti Eşbaşkanı ve Mezopotamya Haber Ajansı editörü Kürt gazeteci Dicle Müftüoğlu'nun cezaevinde tutulmasına karar verdi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

15 Ocak: Türk savcılar, Türkiye tarafından terör suçlamasıyla aranmasına rağmen, 2019'da İstanbul'da yapılacak kritik seçim öncesinde yasadışı Kürdistan İşçi Partisi'nin (PKK) hapisteki liderinin kardeşiyle yapılan bir röportajı yayınladığı için kamu yayıncısı Türkiye Radyo ve Televizyonu (TRT) hakkında soruşturma açılmasına gerek görmedi.

16 Ocak: İstanbul'da bir mahkeme, Kasım ayında Türkiye'de ölümcül bir trafik kazasına karışan Somali Cumhurbaşkanı'nın oğluna iki buçuk yıl hapis cezası verdi ancak bu cezayı 27.300 TL (906 dolar) para cezasına çevirdi.

19 Ocak: Anayasa Mahkemesi'ne son iki yılda hak ihlaline uğradığını iddia eden yaklaşık 220.000 kişi bireysel başvuruda bulunarak ülkedeki insan hakları durumunun kötüye gittiğini bir kez daha gösterdi.

KÜRT AZINLIK

15 Ocak: Bir Türk savcı, Ekim 2016'dan bu yana terörle bağlantılı suçlamalarla cezaevinde bulunan Kürt siyasetçi ve Diyarbakır eski Büyükşehir Belediye Başkanı Gültan Kışanak'ın tutukluluk halinin devamını talep etti.

16 Ocak: Türk polisi Salı günü 28 ilde yaptığı baskınlarda aralarında barış aktivistleri ve Halkların Demokrasi ve Eşitlik Partisi (DEM) üyelerinin de bulunduğu toplam 165 kişiyi terörle bağlantılı oldukları iddiasıyla gözaltına aldı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

15 Ocak: Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'nde bulunan yüzde 94 engelli ağır hasta mahpus Emin Güler, isteği dışında Erzincan L Tipi Cezaevi'ne sevk edildi.

17 Ocak: İstanbul Marmara (Silivri) Cezaevi'nde tutuklu bulunan Ferhat Günay çıplak aramaya ve gardiyanların fiziksel saldırısına maruz kaldı.

19 Ocak: İstanbul'da gözaltına alınan 21 kişinin İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve kötü muameleyle maruz kaldığı, Gönül Karaman ve babasının ev baskınında gözaltına alınırken polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve ifadelerinin kayıt dışı alınmaya çalışıldığı bildirildi.